

ЛЕГАЛІЗАЦІЯ (ВІДМИВАННЯ) ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ

Ю.О. Чумак,

студентка 5 курсу юридичного факультету

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Подання тінізації економіки та боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, є однією з умов подальшого розвитку всієї економічної сфери держави, утвердженню демократичних засад діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, як найшвидшої інтеграції України до світового економічного простору.

У легалізація (відмивання) грошових коштів та іншого майна, здобутих злочинним шляхом, може виявлятися у таких формах відповідності з кримінально – правовою регламентацією:

1)вчинення фінансових операцій та інших угод із грошовими коштами та іншим майном, які отримано завідамо злочинним шляхом;

2)використання зазначених коштів для здійснення підприємницької (господарської) діяльності;

3)створення організованих злочинних груп для легалізації грошових коштів чи іншого майна.[1]

Необхідність у посиленні боротьби з відмиванням “брудних” коштів та фінансування тероризму впливає із міжнародних нормативно-правових фактів.[1]

З криміналістичної точки зору необхідно визначити наступні положення:

1)легалізацію грошових коштів та іншого майна не можна розглядати абстрактно, ізольовано від тієї злочинної діяльності, яка дає п прибуток. Відмивання грошей – це тільки ланцюг, вторинний елемент злочинного бізнесу.

2)легалізація є закономірним супутником тіньового бізнесу та кримінального бізнесу;

3)легалізація є сигналом вчинення інших злочинів;

4)легалізація грошових коштів пов’язана з банківськими злочинами, із переказом їх за кордон;

5)легалізація грошових коштів – це транснаціональна проблема. [1]

На сьогодні в Україні започатковано процес створення цілісної державної системи протидії зазначеним явищем шляхом прийняття у 2001-2004 рр. відповідних законодавчих та нормативних актів у цій сфері.[2]

Існує необхідність існування заходів, спрямованих на відновлення і широке застосування стимулюючої функції податків, які служитимуть водночас засобами протидії відмиванню брудних грошей.[1]

Обов’язковою умовою успішного розслідування легалізації (відмивання) доходів, отриманих злочинним шляхом, є налагоджена

координація і взаємодія діяльності між різними органами і структурами, у компетенцію яких входить протидія цьому виду злочинів.

Державний комітет з фінансового моніторингу є контролюючим органом. Виходячи з його компетенції, покладені завдання щодо забезпечення належної координації між суб'єктами первинного та державного моніторингу, іншими державними органами, в тому числі і правоохоронними з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів одержаних злочинним шляхом, і фінансування тероризму.[2]

Дуже важливий момент, що стосується протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, це взаємодія державних органів на міжнародному рівні, тобто обмін інформацією між державами, яка займає фігуруючий, основний момент в удосконаленні вітчизняного досвіду, щодо викриття злочинів у економічній сфері.

Співпраця правоохоронних органів з Державним фінансовим моніторингом України проявляється і в аспекті надання останнім допомоги в одержанні інформації від міжнародних організацій з питань протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом.

Прийняття ПФР України в червні 2004 р. до складу Егмонтської групи дозволило Державному фінансовому моніторингу України підключитись до системи Egmont Secure Web.[3]

Як основні способи легалізації грошових коштів та іншого майна, здобутих злочинним шляхом, можуть бути названі:

- 1) введення в комерційний обіг грошових коштів (або майна) за допомогою створення створення господарчих структур на території України;
- 2) участь у приватизації;
- 3) створення інвестиційних та інших фондів;
- 4) створення підприємницької оболонки, видимості високої рентабельності підприємства або господарського співтовариства (супер

ресторану, супер магазину з виставочним продажем, ігорного дому, готелю та ін.) для прикриття здійснюваних операцій;

- 5) придбання цінних паперів через фальшиві рахунки;
- 6) використання банківських механізмів, ускладнених схем фінансових відносин і руху грошових коштів;
- 7) проводка коштів через корпорації у вигляді здійснення начебто законної діяльності;
- 8) перевезення незаконних коштів через кордон для того, щоб приховати їх дійсне джерело отримання;
- 9) відкриття дочірніх підприємств закордонних фірм;
- 10) перерахування коштів на рахунки нерезидентів;
- 11) придбання офшорних підприємств з правом відкриття рахунків за межами України та ін.[1]

В Україні на сьогодні відсутній, на жаль, достатній досвід боротьби з даним видом злочинної діяльності. Практика правоохоронних органів свідчить про достатньо низькі показники стосовно порушених і розглянутих судами справ за ст.209 Кримінального Кодексу України. Таке положення пов'язане з низкою причин. Перш за все, легалізація грошових коштів та іншого майна, здобутих злочинним шляхом, - це новий вид злочинів для України.

Відсутня практика правозастосовчої діяльності, відсутній належний досвід у оперативно – розшукових працівників, який відноситься до виявлення, розслідування, розкриття і профілактики даного виду злочинної діяльності. Існують проблеми навколо процесу доказування протиправної діяльності та збирання доказів. Ще однією проблемою є корумпованість, яка проникає і в правоохоронні органи, що призводить до течії інформації.

Використана література:

1) Шепітько В.Ю. Протидія легалізації (відмиванню) грошових коштів, здобутих злочинним шляхом //Мала енциклопедія нотаріуса.- 2003.-№3(9) (№ 3).-С. 76-78

2) Журавель В.А., Веліканов С.В., Кисельова С.С. Криміналістичні засоби протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом// Питання боротьби із злочинністю. Вип. 13. – Х.: Кроссруд, 2007. – С. 98 – 109.

3) Журавель В.А. Взаємодія правоохоронних та інших органів у протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом// Відповідальність за злочини у сфері господарської діяльності: Наук. – практ. конф. 5-6 жовт. 2005 р.. – Х.: Кроссруд, 2006. – С. 179-182.

Науковий керівник: А.Ф. Волобуєв